=172=

336.3

05 FEB 2018

„ՀՆԳԱՄՅԱԿԸ ՉՈՐՍ ՏԱՐՈՒՄ" ՓՈԽԱՌՈՒԹՅԱՆ 2-ՐԴ ՄԱՍԸ

„ՀՆԳԱՄՅԱԿԻ" ՅԵՐՐՈՐԴ ՎՃՌԱԿԱՆ ՏԱՐԻ

(Նյութեր քաղաքի և գյուղի զեկուցողների համար)

ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԵԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ՀԻՄՔԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ԱՎԱՐՏՈՒՄԸ

ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՐՁԱԿՈՒՄԸ ԾԱՎԱԼՎԱԾ ՃԱԿԱՏՈՎ

Սոցիալիստական խաղաղ շինարարության 10 տարվա արդյունքները վկայում են տնտեսության և ամբողջ յերկրի նոր հիմունքներով արմատական վերափոխման բնագավառում, Խորհրդային Միության ձեռք բերած հսկա նվաճումները:

Կուսակցությունը և բանվոր դասակարգը, հատկապես խոշոր հաջողություններ են ձեռք բերել ինդուստրացման և գյուղի սոցիալիստական վերակառուցման գործում-կատարելով և գերակատարելով ԽՍՀՄ ժողովրդական տնտեսության զարգացման հնգամյա պլանը: Խորհուրդների Համա[illegible]միութենական համագումարում, կառավարության [illegible] հաշվետվության մեջ, ընկ. Մոլոտովը ասեց «Հնգամ[illegible]սոցիալիզմի կառուցման համար բանվոր դա[illegible]րգի [illegible]ասնակցության պայքարի հիմնական ա[illegible]ները:

«Ա[illegible] և հիմ[illegible] արդյունքը կայանում է նրա—

նում, վոր անցած յերկու տարվա ընթացքում, սոցիալիզմի կառուցման 5-ամյա պլանը վոչ միայն կատարվել, այլև, ըստ բոլոր հիմնական ցուցանիշների, գերակատարվել է: Տնտեսական շինարարության հաջողությունների մեջ վճռական տեղ է բռնում մեր խոշոր սոցիալիստական արդյունաբերության և առաջին հերթին արտադրության միջոցներ արտադրող ու մեր վողջ ժողովրդական տնտեսությունը նոր, բարձր տեխնիկական բազայի վրա վերազինող ճյուղերի զարգացումը:

Ծանր արդյունաբերության ընդհանուր արտադրանքը, հնգամյակի յերկու տարվա ընթացքում ավելացել է համարյա յերկու անգամ—ըստ նավթի, և մեր ինդուստրացման առանձին հսկաների, հնգամյա պլանը կատարված է յերկուս—յերկուս և կես տարում: Ըստ այնպիսի կարևոր բնագավառների, ինչպես ընդհանուր մեքենայագործության, գյուղատնտեսական մեքենաների արտադրության, պղնձի, ելեկտրոտեխնիկայի, ցեմենտի պլանը՝ կկատարվի յերեք—յերեք և կես տարում:

«Անցած շրջանի 2-րդ արդյունքը: Այդ արդյունքն անմիջականորեն կապված է բանվոր դասակարգի դրության հետ: Անցած յերկու տարվա ընթացքում, մենք ձեռք ենք բերել հիմնականում գործազրկության վերացումը»:

Նոր տնտեսական քաղաքականության ժամանակից սկսած անցած տարիների ընթացքում, արդյունաբերության բանվորների թիվն աճել է 2.430,000—ից մինչև 6.359.000:

Մի բանվորի միջին աշխատավարձը բարձրացել է 14-ից մինչև 80,4 ռուբլի:

«Յերրորդ արդյունքը կայանում է հացահատիկային խնդրի լուծման մեջ: Հակառակ աջ պանիկյորների, վորոնք հաստատում եյին, վոր «սովխոզներն ու կոլխոզները անհրաժեշտ քանակությամբ հաց կտան մեզ 5–10 տարուց հետո, իսկ մեզ անհրաժեշտ է պտույտ գործել հենց այժմ», կուսակցությունն ու բանվոր դասակարգը գյուղատնտեսության արտադրության, ցանքերի տարածության աճման, հացամթերման նշանակալի բարձրացման ասպարեզում հասան հսկա վերելքի»:

«Չորրորդ արդյունքը, բոլոր մյուս, առաջին արդյունքներից ամենաեյականը, յերկու տարվա ընթացքում հանդիսանում է գյուղացիական մասսաների վճռական թեքումը դեպի կոլեկտիվացման ճանապարհը»:

Ընթացիկ տարվա գարնանացանի կամպանիայի սկզբներին, կոլխոզների մեջ ընդգրկված է ամբողջ գյուղացիական տնտեսությունների 48 տոկոսից ավելին: 12 միլիոնից ավելի կոլխոզային ծխերը հանդիսանում են Խորհրդային Իշխանության հզոր հենարանը, կապիտալիզմի արմատները վերջնականապես արմատահան անելու, յերկիրը մանր հետամնաց հողագործականից ամենախոշոր, ամենաառաջավոր գյուղատնտեսական յերկիրը դարձնելու գործում: Վերջապես վերջին արդյունքը, վորն անմիջականորեն կապված է գյուղում կատարված, հիշատակված բեկման հետ, կուլակին սահմանափակելու և մեկուսացնելու (вытеснение) քաղաքականությունից, համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա, նրան վորպես դասակարգի, լիկվիդացիայի յենթարկելու քաղաքականությանն անցնել է:

Այդ հիմնական հաջողությունները վկայում են Խորհրդային Իշխանության փայլուն հաղթանակները,

վորոնք նախապատրաստվել են կուսակցության լենինյան քաղաքականությամբ, նրա պայքարով, դասակարգային թշնամիների և նրանց գործակալներ աջ և «ձախ» ոպորտունիստների դեմ: Գյուղատնտեսության և արդյունաբերության բնագավառում, վճռական հաջողությունների հիման վրա, Խորհրդային Միությունը մտել է ծավալված սոցիալիստական հարձակման—յերկրում կապիտալիզմի մնացորդների հետ վերջին և վճռական մարտերի շրջանը:

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՎԱՐԿԸ

Սոցիալիզմի կառուցման խնդիրը մեր յերկրում, վորն իրագործվում է կապիտալիստական թշնամական շրջապատման պայմաններում, պահանջում է ամբողջ բանվոր դասակարգի հսկա ակտիվություն, մոբիլիզացիայի յենթարկելու իր ամբողջ ուժն ու միջոցները, իրագործելու համար կուսակցության և կառավարության ընդունած ԽՍՀ Միության ժողովրդական տնտեսության զարգացման հնգամյա պլանը: Հսկա աշխատանքների հնգամյա ծրագրի կատարումն անցնում է դասակարգային պայքարի սրման ընդհանուր պայմաններում: Մեր սոցիալիստական շինարարության խոշոր հաջողությունները, վորոնք ամրացնում են Խորհրդային Միության միջազգային դիրքերը և համաշխարհային հեղափոխության գործը, մի կողմից ուժեղացնում են կապիտալիստական յերկրների տնտեսական—քաղաքական ճգնաժամերը, մյուս կողմից տանում են դեպի իմպերիալիստական բոլոր դավադրությունների բարդացումը (ушибление) և պրոլետարիատի դիկտատուրայի [illegible] ...արի սրումը: Հնգամյակի

II-28924 գր

2-րդ տարում, ԽՍՀՄ-ության արդյունաբերությունն արտադրանքի աճում է ավել 24.2 տոկոսով, նույն տարում, համաշխարհային կապիտալիզմի առաջավոր յերկրներում արտադրանքն իջել է՝ Ամերիկայում 26 տոկոսով, Գերմանիայում 21 տոկոսով, Լեհաստանում 16 տոկոսով: Մեզ մոտ, գյուղատնտեսության աճող վերելք, նրանց մոտ հարյուր միլիոնավոր գյուղական տնտեսություններ ավերող—հսկայական ճգնաժամեր: Խորհուրդների յերկրում վերացված է գործազրկությունը, նրանց մոտ այդպիսին հասել է չտեսնված չափերի՝ 30-ից 35 միլիոն զրկված են աշխատելու հնարավորությունից: Կուսակցությունը և խորհրդային իշխանությունն անշեղորեն անց են կացնում աշխատավարձի բարձրացման և բանվորական օրվա կարճացման քաղաքականությունը, կապիտալիստներն ոգտվելով պետական ապարատից և սոցիալ ֆաշիստների ծառայությունից, կատաղի պայքար են տանում աշխատավարձն իջեցնելու և բանվորական որը յերկարցնելու համար: Վորքան ավելի շատ են աճում բուրժուազիայի և բանվոր դասակարգի միջև հակասությունները, վորքան ավելի շատ են հայտաբերվում կապիտալիստական տնտեսավարության անպետքությունը, այնքան ավելի ուժեղ և կատաղի յե դառնում համաշխարհային կապիտալիզմի պատրաստությունը ԽՍՀՄ-ի դեմ: Խաչակրաց արշավանքը, «Խորհրդային դեմպինգ»-ի հետ պայքարի լոզունգի տակ կամպանիան, կատաղի սուլոցապարը խորհրդային յերկրի դեմ պատրաստվող ռազմականին, (свистопляска) և վոռնոցը «հարկադրական աշխատանքի մասին» ԽՍՀՄ-ում, այդ բոլորն ոդակներ են Խորհրդային յերկրի դեմ պատրաստվող ին-

տերվենցիայի: Համաշխարհային իմպերիալիզմի ուժեղացող թշնամությունը, ամբողջ ճակատով սոցիալիստական հարձակման վճռական ծավալումը, կուլակի լիկվիդացիան՝ որպես դասակարգի, առաջացնում են դասակարգային պայքարի սրումը ԽՍՀՄ-ի ներսում:

Համառորեն դիմադրող կուլակին, ֆրանսիական իմպերալիզմի գործակալներին՝ Ռամզիններին, Կոնդրատևներին, վնասարարներին և միջազգային կոնտրռևոլյուցիայի լրտեսներին, միացել են և մենշևիկները, որոնք մինչև այժմ անվանում են իրենց «ՌՍԴ-Բանվորական Կուսակցություն»:

Կապիտալիստական հարաբերությունների վերականգնումը ԽՍՀՄ-ում, ինտերվենցիայի հույսը, վնասարարությունը որպես ԽՍՀՄ-ի դեմ պայքարելու հիմնական մեթոդը, այս են բոլոր գույների հակահեղափոխականների միացյալ աշխատանքների պայմանները:

Ինտերվենցիայի սպառնալիքի ուժեղացմանը, վընասարարական փափուկներին, իր դասակարգային թշնամու քայքայիչ աշխատանքներին, բանվոր դասակարգը և Խորհրդային Միության ամբողջ աշխատավորությունը պատասխանում են առավել ևս համախմբվելով կոմունիստական կուսակցության շուրջը, աշխատանքային ենտուզիազմի վերելքով և հաստատ վճռողականությամբ սոցիալիստական հարձակման գործը տանելու մինչև վերջնական հաղթանակը: Շինարարության բոլոր բնագավառներում սոցիալիստական հարձակումը հաջող կերպով ծավալելու համար, հիմնական պայմանը հանդիսանում է Խորհրդային Միության ֆինանսական տնտեսության ամե կերպ ամրացումը, բոլոր աղբյուրներում: Ի տարբերություն կապիտալիստական յերկրների, ուր ֆինանսը ծառայում է ամերիկական քաղաքականությանը, բանվոր դասակարգին ճնշելու և հարստահարելու, գաղութային և կիսագաղութային աշխատավորներին թալանելու, պատրաստվելու համար նոր պատերազմի՝ նոր շրջաններ ձեռք բերելու համար, դրան հակառակ, Խորհրդային Միության ֆինանսական պլանն ու պետական բյուջեն հանդիսանում են ամբողջ ժողովրդական տնտեսության վերելքի հզոր լծակը՝ նոր սոցիալիստական հիմունքներով: Մեր ֆինանսների հիմնական և կարեվորագույն մասը հանդիսանում են պետական փոխառությունները· որոնց օգնությամբ հավաքվում են աշխատավորության լայն զանգվածների պետական միջոցները, սոցիալիստական շինարարության գործի համար:

Մեր պետական փոխառությունների նշանակությունը Խորհրդային Միության սոցիալիստական ինդուստրիալիզացիայի գործերում— առանձնապես ցայտուն և լրիվ կերպով ցուցաբերված է ընկ· Ստալինի կողմից:

«Պատմությունը գիտի ինդուստրիալիզացման զանազան միջոցներ: Անգլիան ինդուստրացման է յենթարկվել շնորհիվ նրան, որ նա կողոպտել է գաղութները տասնյակ հարյուր հազարավոր տարիներ· հավաքել է այնտեղ «լրացուցիչ կապիտալներ», ներդրել է այդպիսիք իր արդյունաբերության մեջ և արագացրել իր ինդուստրացման տեմպը: Սա ինդուստրացման մի ձևն է: Գերմանիան արագացրել է իր ինդուստրացումը, անցյալ դարի 70-ական թվականներում Ֆրանսիայի հետ ունեցած հաղթական պատերազմի հետեվանքների շնորհիվ, յերբ նա վերցնելով ֆրանսիացիներից հինգ միլիարդ վոսկի ֆրանկ (վոսկի ֆրանկը հավասար է 37 կոպեկի) կոնտրիբուցիա, ներդրեց այդ

պետքին իր արտադրության մեջ: Սա ինդուստրացման 2-րդ միջոցն է: Այդ յերկու միջոցներն էլ մեզ համար փակ են: Վորովհետև մենք խորհրդային յերկիր ենք և գաղութային թալանները ու թալանի նպատակով ռազմական հափշտակությունները անհամատեղելի յեն Խորհրդային Իշխանության բնության հետ: Ռուսաստանը, հին Ռուսաստանը տվել է կաշկանդիչ (Кабальный) կոնցեսիաներ և ստացել է կաշկանդիչ փոխառություններ, աշխատելով այդպիսով դուրս գալ ինդուստրացման ճանապարհը: Դա յերրորդ ձևն է: Բայց այս կաշկանդման կամ կիսակաշկանդման ճանապարհը՝ Ռուսաստանը կիսագաղութ դարձնելու ճանապարհն է: Այս ճանապարհը նույնպես փակ է մեզ համար, վորովհետև նրա համար չենք, մենք ունեցել ենք յերեք տարվա քաղաքացիական պատերազմ, հետ մղել բոլոր և ամեն տեսակի ինտերվենցիոնիստներին, վորպեսզի հետագայում ինտերվենցիոնիստներին հաղթելուց հետո, կամավոր կերպով գնանք կապիտալիստներին կաշկանդվելու: Մնում է ինդուստրացման 4-րդ ճանապարհը, սեփական խնայողությունների ճանապարհը— արդյունաբերության գործի համար, սոցիալիստական կուտակման ճանապարհը, վորի վրա բազմաթիվ անգամ մատնանշել է ընկ. Լենինը, վորպես մեր յերկրի ինդուստրացման միակ ճանապարհը»:

Ժողովրդական տնտեսության բուռն աճումը, աշխատավորության դրամական յեկամտի նշանակալից բարձրացումը, գործազրկության վերացումը, աշխատավորական լայն զանգվածների ձգտումը, սոցիալիստական ինդուստրիալիզացիայի գործին ակտիվ ուժանդակություն ցույց տալու, հնարավորություն տվին

գերակատարելու անցած տարիներում հնգամյակի նշանացույցները պետական փոխառությունների մասում:

Ըստ ծրագրի, 28 29 և 29—30 թվականներում, պետական բյուջեն պիտի մտներ 1·750 միլիոն ռուբլի, այնինչ հանձնված է 2·500 միլիոն: Հնգամյա պլանով յենթադրվում էր 32—33 թվին ընդգրկել փոխառությունների մեջ բանվոր-ծառայողների 90 տոկոսը: Ընդգրկման այդ տոկոսին հասել ենք հնգամյակի յերկրորդ տարում:

Մեր մասսայական փոխառություններում, աշխատավորների մասնակցությունը բնորոշվում է հետևյալ տվյալներով.—

	Ինդուստրացման 1-ին փոխառութ.	Ինդուստրացման 2-րդ փոխառութ.	Ինդուստրացման 3-րդ փոխառութ.	«Հնգամյակը 4 տ.» փոխառութ. առ 1/4 ս.թ.
	միլիոն ռուբլիներով			
Բանվոր ծառայողներ . . .	113,0	415,0	671,4	684,0
Գյուղացիութ. .	10,0	45,0	205,9	255,0
Այլ բնակչութ. .	70,0	47,0	64,3	56,0
Ընդամենը .	193,0	507,0	941,6	995,0

Ինդուստրացման առաջին փոխառությամբ բանվոր դասակարգը պատասխանեց համաշխարհային կապիտալիզմի ֆինանսական բլոկադայի սպառնալիքին:

Ինդուստրացման յերկրորդ փոխառությամբ, Շախտայի վնասարարությանը, վորն ուղղված էր խորհուրդների յերկրի տնտեսական հզորությանը թուլացնելու և խորտակելու համար:

Ինդուստրացման յերրորդ փոխառությամբ, չինական ավլոտակ դիվարդիականների փորձերին՝ բուրժուական վարձկանների ավիններով Խորհրդային Միությունը շրջափելու համար, և «Հնգամյակը չորս տարում» փոխառությամբ կրկին անգամ ընդգծեց իր անշեղ ձգտումը՝ Նեպական Ռուսաստանը վերափոխելու սոցիալիզմի յերկրի:

Ի տարբերություն կապիտալիստական յերկրների, ուր փոխառություններն օգտագործվում են կատաղի կերպով պատերազմի պատրաստվելու համար, մեր պետական ներքին վարկը՝ աշխատավորների միջոցները մոբիլիզացիայի յե յենթարկում նոր Փաբրիկաներ և գործարաններ կառուցելու և ամբողջ տեխնիկան նոր, սոցիալիստական հիմունքներով վերազինելու համար: Այդ հիմնական տարբերությունը բնորոշում է խորհրդային պետական վարկի արագ զարգացման հնարավորությունը, այնքանով, վորքանով, վոր վերջինս Փինանսավորելով տնտեսական շինարարությունը, ինքն է ստեղծում նրա աճման համար անհրաժեշտ պայմաններ:

Ժողովրդական տնտեսության բյուջետային Փինանսավորման մեջ մուծումները պետական փոխառություններից նշանակալի մաս են կազմում՝ 1931 թվին— 35 տոկոս: Ընթացիկ տարվա մեր խոշոր արդյունաբերության կապիտալ շինարարության համար նախատեսված 5,500 միլիոն ռուբլուց, մեկ յերրորդ մասից ավելին ապահովված է պետական փոխառությունների միջոցով, հավաքված միջոցներով:

Այսպիսով, յուրաքանչյուր յերեք նոր Փաբրիկայից և գործարանից մեկը, կառուցվում է փոխառությունների օգնությամբ—պետական բյուջեյում հավաքված միջոցներով:

Պետական փոխառություններին զուգընթաց, ազգաբնակչության միջոցների ընդգրկման կարեվոր լծակներից մեկն էլ հանդիսանում են խորհրդային աշխատավորական խնայողական դրամարկղները:

Ի տարբերություն պետական փոխառությունների, վորոնք մոբիլիզացիայի յեն յենթարկում ազգաբնակչության լայն մասսաների յերկար ժամկետային խնայումները, խնայողական դրամարկղներն ընդգրկում են աշխատավորության ժամանակավոր ազատ և ընթացիկ միջոցները:

Խնայողական դրամարկղների խնդիրը կայանում է իրենց ավանդատուներին սպասարկելու՝ նրանց ազատ միջոցները պահելու ճանապարհով, նրանց հանձնարարությամբ կազմակերպությունների և հիմնարկների հետ դրամական հաշվարկումներ կատարելու (անդրամային հաշվարկում) բանվոր-ծառայողներին աշխատավարձ վճարելու մեջ:

Ներկայումս Խորհրդային Միության բոլոր խնայողական դրամարկղներում հաշվում են 15 միլիոն ավանդատեր՝ 850 միլիոն ռուբլու ավանդների մնացորդով· Խորհրդային Միության խնայողական դրամարկղները կարող են և պիտի դառնան Խորհրդային Միության սոցիալիստական շինարարության Փինանսավորման ե՛լ ավելի հզոր աղբյուրը:

Դասակարգային պայքարի ընդհանուր սրումն իր արտացոլումն է գտնում նաև պետական վարկի բնագավառում, վորպիսին աշխատավորության լայն մասսաների միջոցներով կազմակերպում է սոցիալիստական շինարարության գործի նյութական ոժանդակությունը:

Վնասարարներից՝ Ցուրովսկուց, Կոնդրատյեվից,

որոնք խնդիր էին դրել գծել (сорвать) պետական վարկի զարգացման գործը, մինչ կուլակները և նրանց գործակալները, որոնք դիտավորյալ և մտածված կերպով հակահեղափոխական լուրեր և բամբասանքներ են տարծում, նպատակ ունենալով թուլացնելու մեր պետական փոխառությունները և խնայողական դրամարկղները, կատաղի դասակարգային պայքար է տարվում պրոլետարիատի դիկտատուրայի ֆինանսական հզորության դեմ: Պետական փոխառությունների հետագա զարգացման խնդիրը, պահանջում է ֆինանսական և վարկային մարմիններից վճռականորեն վերացնել բյուրոկրատական բոլոր այլանդակությունները (извращения) պետական վարկի գործում, լրիվ հաշվի առնել միլիոնավոր աշխատավորների շահերն ու հարցումները և աշխատավորության լայն մասսաների աջակցումը դնել պարզ և անընդհատ հիմքերի վրա:

Այրելով շիկացած յերկաթով— Կոնդրատյևների և Յուրովսկիների վնասարարական ժառանգությունը, վորոնք խնդիր էին դնում իրենց առաջ գծելու հնգամյակի փոխառությունները, բանվոր դասակարգը հաջողությամբ կլուծի ԽՍՀ Միության ներքին պետական վարկի հետագա զարգացման և ամրացման խնդիրը:

ՀՆԳԱՄՅԱԿԻ ՅԵՐՐՈՐԴ ՎՃՌԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆ

Ընթացիկ տնտեսական տարին հանդիսանում է հընգամյա պլանի կատարման վճռական տարին: Հնգամյակի յերրորդ տարվա հսկա նշանակությունը բնորոշվում է հետևյալ հիմնական թվերով:

ա) Անցյալ տարվա 35,8 միլիարդի դիմաց, ժողովրդական յեկամուտը պիտի կազմի 49 միլիարդ:

բ) Արդյունաբերության ընդհանուր արտադրանքի աճումը նշված է 45,2 տոկոսով, ընդ վորում ծանր ինդուստրիան պիտի բարձրացնի իր արտադրանքը 58 տոկոսով, թեթևը՝ 29 տոկոսով:

գ) 1931 տարում, միջին թվով ԽՍՀՄ-ում կոլխոզներում պիտի ընդգրկված լինեն ամբողջ չքավոր-միջակ տնտեսությունների վոչ պակաս, քան կեսը:

դ) Ֆինանսական պլանն ընդունված է 31,9 միլիարդ ռուբլով, և ընդգրկում է ժողովրդական յեկամտի յերկու յերրորդ մասը:

Հնգամյակի յերրորդ՝ վճռական տարում, պիտի կատարվի կապիտալ շինարարության հսկայական ծրագիրը, վորն ուժեղացնելու յե Խորհրդային Միության ժողովրդական տնտեսության արտադրական բազան:

Պետական արդյունաբերության մեջ, կապիտալ ներդրումների խոշոր գումարը բաշխված է այնպես, վոր միջոցների ճնշող մասը գնում է սկսված և չավարտված շինարարության մեջ այն հաշվով, վորպեսզի մաքսիմալ չափով մտցնել այդպիսիք շահագործման մեջ: Յեթե 4 տարում 1927–30 թ. թ. շահագործման մեջ է մտցված 323 նոր արդյունաբերական ձեռնարկություն, ապա միայն մեկ տարում՝ 1931 թվին շահագործման մեջ է մտցվելու 518 նոր ֆաբրիկա ու գործարան: 518 նոր ձեռնարկությունների հետ միասին 1931 թվին պիտի կազմակերպվեն 1040 նոր մեքենատրակտորային կայաններ վորոնք էլ ավելի կամրացնեն գյուղական տնտեսության սոցիալիստական սեկտորի դիրքերը: Հնգամյակի յերրորդ տարվա ժողովրդական սոցիալիստական շինարարության կատարումն, պահանջում է խոշոր միջոցների ներդրումն տնտեսական և կուլտուրական շինարարության մեջ: Մի-

տնտեսական ֆինանսական պլանում լրիվ կերպով արտացոլվում են սոցիալիստական շինարարության խնդիրները 30,5 միլիարդ ռուբլու ընդհանուր գումարից, ժողովրդական տնտեսության ֆինանսավորման վրա ծախսվելու են 21 միլիարդ ռուբլի և սոցիալ-կուլտուրական միջոցառումների վրա մոտ 6 միլիարդ ռուբլի:

Ֆինանսների և ֆինպլանի խոշոր նշանակության մասին սոցիալիստական շինարարության մեջ, հատկապես նշված է Կենտկոմի և կենտրոնական վերահսկիչ հանձնաժողովի դեկտեմբերյան պլենումի վորոշումներում՝ առանց ֆինպլանի խստիվ կատարման անհնարին է նշված տնտեսական պլանի իրագործումը ժողովրդական տնտեսության բնագավառում: Խորհրդային Միության ֆինանսական տնտեսության առաջ դրված հսկայական խնդիրները պահանջում են վճռականորեն պայքար մղել բոլոր այլանդակումների շեղումների դեմ, շինարարության այդ կարևոր բնագավառում:

Աջ օպորտունիստական թեքման հետ զուգընթաց, բոլոր միջոցների մոբիլիզացիան մարտական տեմպերի վրա դնելու կուսակցության դրումից, պաշտոնության և ֆինանսական ապարատի մի շարք օղակների աշխատանքում յետ մնալուն զուգընթաց, վորն այժմ հանդիսանում է վորպես գլխավոր վտանգ, վճռական պայքար պետք է հայտարարել «ձախ» խոտորումների դեմ, վորոնք բացասում են ֆինանսական տնտեսության և դրամի նշանակությունը, սոցիալիստական շինարարության ներկա էտապի համար:

Ձախերը համարելով, վոր դրամը դառնում է «անպետք իր», մոռանում են կոմունիստական կուսակցության ծրագիրն, ուր ասվում է, վոր կապիտալիզմից կոմունիզմին անցնելու սկզբնական շրջանում, յերբ դեռ

չի կազմակերպված լրիվ կերպով կոմունիստական արտադրությունը և մթերքների բաշխումը, փողի վոչնչացումը հանդիսանում է անհնարին»:

«1931 տարին հանդիսանում է «Հնգամյակը չորս տարում» լոզունգի իրագործման գործում, վճռական տարի: Նշված ծրագրի բոլոր մասերով և հատկապես նրա վորակական ցուցանիշների անպայման կատարման վրա, պետք է բևեռել մաքսիմալ ուշադրություն և մաքսիմալ յեռանդ»: (Կուսակցության կենտկոմի դեկտեմբերյան պլենումի վորոշում):

Խորհրդային Միության ժողովրդական տնտեսությունը մտել է նոր տնտեսական քաղաքականության նոր և վերջին շրջանը, վորի տարբերող յուրահատկությունն է կազմում ծավալված սոցիալիստական հարձակումը ամբողջ ճակատով:

Նոր տնտեսական քաղաքականության հիման վրա, կուսակցությունը և բանվոր դասակարգն ավարտում են կապիտալիստական տարրերի հեռացումը, գյուղատնտեսական սոցիալիստական վերափոխումը և սոցիալիստական էկոնոմիկայի հիմքի կառուցումը:

Կապիտալիզմի վրա սոցիալիզմի հաղթանակի վճռական պայմանը հանդիսանում են մեր տեխնիքական զարգացման տեմպերը:

«Մենք վորոշել ենք մի շարք խոշորագույն խնդիրներ.... Մենք շրջել ենք միջակին դեպի սոցիալիզմի ճանապարհը: Մենք վերցրել ենք իշխանությունը: Շինարարության տեսակետից ամենավտանգավորը մենք արդեն կատարել ենք: Մեզ քիչ է մնում՝ ուսումնասիրել տեխնիկան, տիրապետել գիտությանը»․ (Ստալին):

Տիրապետելով տեխնիկային և գիտությանը,

ԽՍՀՄ-ի բանվոր դասակարգը հաղթականորեն կլուծի սոցիալիստական շինարարության ավարտման խնդիրը:

ՀՆԳԱՄՅԱԿԻ ՅԵՐՐՈՐԴ ՎՃՌԱԿԱՆ ՏԱՐՎԱ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հնգամյակի յերրորդ տարում, սոցիալիստական շինարարության սկզբնական ծրագրի հաջող կատարումը պահանջում է մեր յերկրի բոլոր միջոցների լայն մոբիլիզացիա:

«Բոլշևիկյան հարձակման եյությունը հետագայում կայանում է միջոցները մաքսիմում կերպով մոբիլիզացիայի յենթարկելու մեջ, մեր ինդուստրիայի և մեր խորհրդային ու կոլեկտիվ տնտեսությունների ֆինանսավորման գործի համար» (Ստալին):

Մեր պետական փոխառությունները, վորոնք՝ մոբիլիզացիայի յեն յենթարկում ազգաբնակչության միջոցները, սոցիալիստական շինարարության մեջ աշխատավորության անմիջական մասնակցության նշանաբանի տակ, հանդիսանում են կուսակցության և բանվոր դասակարգի կողմից ֆինանսական տնտեսության առաջ դրված խնդրի կատարման կարևորագույն գործիքը: ԽՍՀՄ-ի պետական վարկի զարգացումը–հնգամյակի յերրորդ վճռական տարում պիտի ընթանա այնպիսի տեմպերով, վորպեսզի լիովին կերպով ապահովի շինարարության նշված ծրագրի կատարումը: Հնգամյակը չորս տարում փոխառության առաջին մասը տեղավորվելու յե բանվոր-ծառայողների մեջ, նրանց յերկու շաբաթվա աշխատավարձի ընդգրկման լոզունգի տակ: Կուսակցության գլխավոր գծին լիով ոժանդակելու նշանաբանի տակ քաղաքի աշխատավորները գերակատարեցին այդ լոզունգը և հանձնեցին «Հնգամյակը չորս

տարում» փոխառությունը, իրենց յերեք շաբաթվա աշխատավարձը, ստեղծելով լրացուցիչ միջոցներ սոցիալիստական շինարարության տեմպերի արագացման համար:

Սոցիալիստական ինդուստրիալիզացիայի աճող պահանջները, բանվոր դասակարգի հետագայի քանակական աճումը, աշխատավոր գյուղացիության լայն զանգվածների նյութական բարեկեցությունը բարձրացնող՝ կոլխոզային շինարարության ուժեղ ծավալումը, վորոշում են հնգամյակն ըստ փոխառությունների յերեք և կես տարվա ընթացքում կատարելու անհրաժեշտությունն ու հարվածայնությունը:

Ի պատասխան հակահեղափոխականների հայտարերված փորձերին, վորոնք ցանկանում եյին վնասարարության և ինտերվենցիայի միջոցով վերականգնել կապիտալիստական կարգը, բանվոր դասակարգի և գյուղացիության առաջավոր ջոկատները պահանջեցին կառավարությունից բաց թողնել յերրորդ վճռական տարվա փոխառությունը:

Ներքևից աճող ժողովրդական լայն զանգվածների այս խոր համոզմունքը միջոցների հետագա մոբիլիզացիայի անհրաժեշտության, խորհրդային իշխանության շուրջը հետագա համախմբվելու մեջ՝ մեր սոցիալիստական շինարարության տեմպերն ապահովելու և մեր յերկրի պաշտպանունակությունը բարձրացնելու համար»,–հանդիսանում է հնգամյակի փոխառությունների յերեք ու կես տար[illegible]նթացքում հաջող կերպով կատարելու գրավական[illegible] Հնգամյակի յերրորդ տարվա համար ընդունված մի[illegible]ն փոխառությունների տեղավորման ծրագի[illegible]րիվ [illegible]ով լուծում է բոլշևիկյան հարձակման [illegible] շինարարության բոլոր բն[illegible]: Այդ ծրագրի[illegible] կատարելու հա-

ների բոլոր բնագավառներում: Այդ ծրագիրը կատարելու համար, կառավարությունը բաց է թողել «Հնգամյակի յերրորդ վճռական տարվա» փոխառությունը, վորի օգնությամբ պետք է մոբիլիզացիայի յենթարկվեն ազգաբնակչության լայն զանգվածների միջոցները Խորհրդային Միության սոցիալիստական եկոնոմիկայի հիմքի կառուցումն ավարտող ծրագրի կատարման համար:

Սոցիալիստական շինարարության ավանգարդ բանվոր դասակարգը, պետք է դառնա հնգամյակի յերրորդ տարվա փոխառության կամպանիայի կազմակերպողը:

Լրիվ կերպով իրացնելով «յերեք շաբաթվա աշխատավարձը հնգամյակի յերրորդ վճռական տարվա փոխառության» լոզունգը, սոցիալիստական մրցակցության և հարվածայնության մեթոդներով, քաղաքի և գյուղի աշխատավորության մեջ մասսայական աշխատանքի ծավալմամբ, բանվոր դասակարգը բոլշևիկյան տեմպերով կապահովի ազգաբնակչության միջոցների մոբիլիզացիայի ծրագրի լրիվ և իր ժամանակին կատարումը:

«ՀՆԳԱՄՅԱԿԻ ՅԵՐՐՈՐԴ ՎՃՌԱԿԱՆ ՏԱՐՎԱ» ՓՈԽԱՌՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Նախքան «Հնգամյակը չորս տարում» փոխառության յերկրորդ մասի բաց թողնումը, Միության Ֆինժողկոմատը դիմել եր Լենինգրադի, Մոսկվայի, Խարկովի և Մինսկի խոշոր գործարանների և ֆաբրիկաների բանվորական մասսաներին, ինչպես և մի քանի կոլխոզներին և գյուղխորհուրդներին հարցումով, թե փոխառությունների վո՞ր տեսակն է ավելի համապատասխանում աշխատավորության ցանկությանը:

Բանվորական մասսաների քննարկմանը դրված եր

հինգ, ըստ իրենց բովանդակության տարբեր պետական փոխառությունների նախագծեր:

Ամենից շատ հավանության գտան ներքոհիշյալ յերկու վարիանտները, վորոնք և հաստատվեցին կառավարության կողմից, վորպես «Հնգամյակը չորս տարում» փոխառության նոր մասի պայմաններ:

«Հնգամյակի յերրորդ վճռական տարվա փոխառությունը» դուրս է գալիս շրջանառության մեջ յերկու մասերով, վորոնցից առաջինը՝ անտոկոս անկորուստ և յերկրորդը՝ տոկոսաբեր (առանց շահումների):

ԱՆՏՈԿՈՍ-ԱՆԿՈՐՈՒՍՏ ՄԱՍԸ. ՇԱՀԵԼՈՒ ՀԱՎԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Փոխառության անտոկոս-անկորուստ մասը, ինչպես յերևում է իր անվանումից, խիստ կերպով տարբերվում է Խորհրդային կառավարության կողմից մինչ այժմ բաց թողնված փոխառություններից:

Ըստ այդ փոխառության, պարտատոմսերի ամբողջ յեկամուտը վճարվում է միմիայն շահումների ձևով, ընդ վորում բոլոր պարտատոմսերը, փոխառությունը բաց թողնված ժամկետի, այսինքն՝ 10 տարվա ընթացքում, անպայման շահում են:

1930 թվին բաց թողած «Հնգամյակը չորս տարում» փոխառության մեջ, ըստ անտոկոս շահող մասի, հինգ պարտատոմսի վրա միջին հաշվով, փոխառության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ընկնում եր մեկ շահում, իսկ շահումների չափը տատանվում եր 200-ից մինչև 500 ռուբլու մեջ:

«Հնգամյակի յերրորդ վճռական տարվա» փոխառության անտոկոս, անկորուստ մասում, շահումների չափը սահմանված է 20, 25, 30, 35 40, 50, 100, 200, և 500 ռուբլի: Այսպիսով, ի հաշիվ շահումների չափերի ի-

ջեցման և տոկոսների վճարումից հրաժարվելուն, այդ փոխառության յուրաքանչյուր պարտատոմսի անդաստման շահումն ապահովված է: Անտոկոս—անկտրոնատ մասի համար, շահման վիճակահանությունները սահմանված են յուրաքանչյուր ամսի 30-ին, սկսած 1932 թվի մայիսի 10-ից և վերջացրած 1941 թվի դեկտեմբերի 10-ին: Այդ փոխառության կրացման ժամանակ, շահման վիճակահանությունները կատարվելու յեն 3 անգամ: Ուրեմն ըստ այդ փոխառության, պիտի կայանան 119 շահման վիճակահանություններ:

Վիճակահանության նման կարգը, անկասկածորեն պիտի բարձրացնի այգարնակչության հետաքրքրությունը դեպի մեր փոխառությունները, վորովհետև յուրաքանչյուր ամիս մոտ 200·000 պարտատոմսեր կստանան բացի իրենց կողմից պարտատոմսի գնման ժամանակ մուծած արժեքից, նաև յեկամուտ—շահումների ձևով:

Փոխառության մարման կարգը սահմանվելու ժամանակ, կառավարությունը կանխատեսել է յուրաքանչյուր ամիս վորոշ սրերում վիճակահանությունների կազմակերպման անհրաժեշտությունը:

Դրանով հենց գզայիորեն կթեթևիվանա պարտատոմսատերերի կողմից վիճակահանությունների շահումներին ինքնուրույն հետևելը:

Փոխառության շրջանառության ժամանակաշրջանում, շահումների թիվն աճում է, վորը տանում է դեպի շահելու հավանկությունների հաջորդական ավելացումը: Հավակնությունների այդ աճումը ցույց է տալիս հետևյալ աղյուսակում,—վորը տալիս է շրջանառության մեջ բաց թողնել յուրաքանչյուր 50 միլիոն ռուբլու շահումների ցուցակը:

6–48 վիճակահանությունները յուրաքանչյուրում խաղարկվում են			49-72 վիճակահանություններից յուրաքանչյուրում խաղարկվում են			73-96 վիճակահանություններից յուրաքանչյուրում խաղարկվում են		
Շահումների չափը	Շահումների քանակը	Գումարը	Շահումների չափը	Շահումների քանակը	Գումարը	Շահումների չափը	Շահումների քանակը	Գումարը
20	7.030	140.600	25	7.327	183 175	30	7.623	228.690
50	600	30.000	50	700	35.000	50	7.000	85.000
100	100	10.000	100	100	10.000	100	100	10.000
200	48	9 600	200	49	9.800	200	52	10.400
500	22	11.000	500	24	12.600	500	25	12.500
Ընդամենը	7.800	201.200	Ընդամենը	8.200	249.975	Ընդամենը	8.500	296.590

97-108 վիճակահանություններից յուրաքանչյուրում խաղացվում են			109-113 վիճակահանություններից յուրաքանչյուրում խաղացվում են			114-119 վիճակահանություններից յուրաքանչյուրում խաղացվում են		
Շահումները չափը	Շահումների քանակը	Գումարը	Շահումների չափը	Շահումների քանակը	Գումարը	Շահումների չափը	Շահումների քանակը	Գումարը
35	7.821	273.735	40	8.217	328.680	40	11.610	440.400
50	800	40.000	50	800	40.000	50	1.000	50.000
100	100	10.000	100	100	10.000	100	100	10.000
200	53	10.600	200	55	11.000	200	60	12.000
500	26	13.000	500	28	14.000	500	30	15.000
Ընդամենը	8.800	317 335	Ընդամենը	9.200	403.680	Ընդամենը	12.200	527.400

Աղյուսակում ցույց տված ցուցակներից յերևում է, որ յուրաքանչյուր կարգում կազմված շահումների ընդհանուր քանակը, այսինքն՝ 50 միլիոն ռուբլուց առաջին 48 վիճակահանություններից, յուրաքանչյուր վիճակահանությանն ընկնում է 7,800 շահում, հետեվյալ ժամանակաշրջանում, որում տեղի յեն ունենում 49–72 վիճակահանությունները, յուրաքանչյուր վիճակահանության վրա ընկնում է 8200 շահում, հետեվյալ 73–96 վիճակահանություններից – յուրաքանչյուր վիճակահանությանը 8500 շահում, հետագայում հաջորդաբար 8800, 9200 և 12,200 շահումներ:

Դրա հետ միասին հաջորդաբար փոխվում է և վիճակահանության կազմը, ըստ որում վիճակահանությունների հետեվյալ յուրաքանչյուր խմբում, գերակշռում են շահումների ավելի խոշոր կուպյուրները: Այսպես օրինակ՝ առաջին 48 վիճակահանություններից յուրաքանչյուր վիճակահանությանն ընկնում է 50–կան ռուբլիանոց 600 հատ շահում, հետեվյալ 49–72 վիճակահանություններից յուրաքանչյուրին ընկնում է արդեն 700 այդպիսի շահում, հետեվյալ վիճակահանություններին, ինչպես յերևում է աղյուսակում 50 ռուբլիանոց շահումների քանակը կազմում է հաջորդականորեն 700, 800, 1000. այդպիսի պատկեր ստացվում է շահումների մյուս գումարներից, բացի 100 ռուբլիանոցից, որի քանակը բոլոր խմբերում նույնն է:

Անհրաժեշտ է հիշել, որ աղյուսակում բերված շահումների ցուցակը վերաբերում է յուրաքանչյուր 50 միլիոն ռուբլուն, որը բաց է թողնված շրջանառության մեջ, անտոկոսային անկորուստ պարտատոմսերին: Վիճակահանություններին մասնակցող շահումների ընդհանուր քանակի մասին պատկերացում ունենալու

համար, պետք է լինեն տեղավորված պարտատոմսերի գումարից: Այսպես օրինակ՝ մի միլիարդ ռուբլի անտոկոսաբեր մասի պարտատոմսերի խաղարկման դեպքում, աղյուսակում բերված շահումների քանակի և շահումների համապատասխան գումարների մասին տվյալները պետք ավելացնել 20 անգամ: Դրանք են, ահա, փոխառության նոր մասի շահումների հավանականությունների հաշվարկումները:

«ՀՆԳԱՄՅԱԿԻ ՅԵՐՐՈՐԴ ՎՃՌԱԿԱՆ ՏԱՐԻ» ՓՈԽԱՌՈՒԹՅԱՆ ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ՄԱՍԸ

Տոկոսային յեկամուտ. տոկոսային մասը նույնպես խոշոր չափով տարբերվում է մինչ այժմ բաց թողած նույն տեսակի բոլոր փոխառություններից:

Անցյալում կային տոկոսային յեկամտի հետ զուգընթաց, վորպիսին տրվում է մի քանի փոխառությունների, մասնավորապես այդ նույն փոխառություններով տրվում եյին յեկամուտներ նույնպես շահումների ձևով: Օրինակ՝ ինդուստրացման յերրորդ փոխառության տոկոսային շահող մասի պարտատոմսատերն ստանում եր 6 տոկոս կայուն յեկամուտ կուպոններով և 4 տոկոս շահումների ձևով: Այդ 4 տոկոսն ստանում եր փաստորեն վոչ յուրաքանչյուր պարտատոմսատերը, վորովհետև միջին հաշվով շրջանառության տաս տարվա ընթացքում 12 պարտատոմսին ընկնում եր մեկ (1) շահում: Տոկոսային մասի բոլոր բաժանորդներին հավասարեցնելու և, հնգամյակի յերրորդ տարվա փոխառության այդ մասին տրված յեկամուտների ստանալը կայուն կերպով ապահովելու համար, կառավարությունը սահմանել է մաքուր տոկոսային մաս, առանց շահումների, ըստ վորի բոլոր պարտատոմսերը կանոնավոր կերպով յուրա-

քանչյուր տարի սկսած 1932 թվի դեկտեմբերի 1-ից ստանալու յեն տարեկան՝ ըստ ժամկետային կուպոնի 1020: Այսինքն՝ 50 ռուբլանոց պարտատոմսերի համար՝ 5 ռուբլի և 5 ռուբլիանոց պարտատոմսերի համար՝ 50 կոպեկ:

ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ՄԱՍԻ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՐՈՒՄԸ

Այս փոխառության մեջ, կա նաև նույնպես և յերկրորդ, ավելի եյական տարբերություն անցյալ փոխառություններից:

Սովորաբար մեր փոխառությունները մարվում եյին, նրանց շրջանառության 6-րդ. տարուց սկսած: տոկոսային մասի պարտատոմսերի մարումն, սկսվում է յերկրորդ տարվա վերջից, այսինքն՝ 1933 թվի դեկտեմբերի 1-ից: Փոխառության շրջանառության առաջին ութ տարվա ընթացքում յուրաքանչյուր տարի մարելու վիճակահանությունում դուրս է գալիս փոխառության մեկ տասներորդ մասը: 1941 թվին մարվում է մեկ անգամից մնացորդ մեկ հինգերորդական մասը:

Այսպիսով, ըստ այդ փոխառության, բաժանորդը հնարավորություն ունի մինչև ժամկետն ստանալ իր կողմից մուծած գումարները:

Վորովհետև բաց փոխառությունների, անտոկոս-անկորուստ մասի շահումների ժամանակ, պարտատոմսերը մարվում են սկսած փոխառության շրջանառության առաջին տարուց, իսկ տոկոսաբեր մասով՝ շրջանառության յերկրորդ տարվա վերջից, ապա միջին հաշվով պետությունը փոխառության նկատմամբ իր վրա վերցրած բոլոր պարտավորությունները ծածկում է վոչ [illegible] 10 տարում, վորպիսի ժամանակի համար բաց

է թողնված փոխառությանը, այլ հինգ տարի և յերեք ամսում:

ՓՈԽԱՌՈՒԹՅԱՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԸ

Շահումների վիճակահանության կատարումը և մարելը հեշտացնելու համար, պարտատոմսի յերկու մասերը բաժանվում են կարգերի, յուրաքանչյուրը 50-ական միլիոն ռուբլու: Յուրաքանչյուր կարգն իր հերթին ստորաբաժանվում է 10 հազար սերիայի, յուրաքանչյուր սերիայում 100 պարտատոմսով:

Յուրաքանչյուր ամբողջ (բաժանվող և անբաժան) պարտատոմսի արժեքը կազմում է 50 ռուբլի: 50 ռուբլանոց պարտատոմսից բացի, բաց են թողնված նաև ամբողջ պարտատոմսի $1/2$, $1/5$ և $1/10$-ական մասը կազմող պարտատոմսերը 25-10 և 5 ռուբլիանոց: Պարտատոմսի առանձին մասերը համարակալված են միատեսակ ընդհանուր համարով և մնում են շրջանառության մեջ ինքնուրույն կերպով:

Անտոկոս-անկուրսատ մասի պարտատոմսի բաժանված յուրաքանչյուր մասը, իրավունք է տալիս ստանալու պարտատոմսի վրա ընկած շահումի համապատասխան բաժինը:

Տոկոսային մասի պարտատոմսի բաժանված յուրաքանչյուր մասը, իրավունք է տալիս ստանալու ըստ կուպոնի պարտատոմսի վրա ընկնող տոկոսային յեկամտի համապատասխան բաժինը՝ ($1/2$, $1/5$, $1/10$):

Շահած անտոկոս-անկուրսատ փոխառության պարտատոմսի համարը և սերիան, նմանապես և մարման վիճակահանությունում դուրս յեկած տոկոսային մասի սերիաների համարները, հրապարակվում են ի գիտություն բոլորին, անմիջապես վիճակահանությունը վեր-

ջանալուց հետո, ԽՍՀՄ, ԿԳԿ-ի, և ՀԿԳԿ-ի «Իզվեստիա» թերթում և նմանապես տեղական թերթերից վորևե մեկում, յեթե վիճակահանությունը կատարվում է Մոսկվայից դուրս:

Շահումների վճարումն սկսվում է պաշտոնական աղյուսակը հրապարակված թերթի յերեք հերթական համարներ ստանալուց հետո: Թերթի այդ յերեք համարներից մեկում զետեղվում են պաշտոնական աղյուսակում նկատված բոլոր վրիպակները: Ըստ անտոկոս-անկուրսատ մասի շահումների, վճարումն և նմանապես ըստ տոկոսային մասի տիրաժային արժեքի վճարումը, կատարվում է Միության բոլոր վարկային հիմնարկներում, դրանց թվում բոլոր խնայողական դրամարկղների կողմից: Այդ վարկային հիմնարկների կողմից և կատարվում է փոխառության ըստ տոկոսային մասի ժամկետային կուպոնների վճարումը:

Շահումների պարտատոմսերի տիրաժային արժեքի և կուպոնների վճարումը կատարվում է 10 տարվա ընթացքում, պարտատոմսերը մարման վիճակահանության, կամ շահումների վիճակահանության դուրս գալու որից և նմանապես կուպոնների ժամկետը լրանալու որից:

ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՏՐՎԱԾ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

«Հնգամյակի յերրորդ վճռական տարվա» փոխառության մասով, կառավարության կողմից սահմանված են մի շարք արտոնություններ՝ փոխառություններից ստացվող յեկամուտների ազատումն բոլոր տեսակի հարկերից և տուրքերից:

ՄԱՍՀԱՆՈՒՄՆԵՐ ՏԵՂԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵՅԻՆ

Փոխառությունների ճանապարհով բնակչությունից

հավաքված միջոցները գնում են Խորհրդային պետության տնտեսական միջոցառումների իրագործմանը, մեր արդյունաբերության տրանսպորտի և այլն հսկաների կառուցման համար: Այդ միջոցների վոչ պակաս մասը ուղղվում է տեղական նշանակություն ունեցող տնտեսական շինարարության վրա, վորի իրագործման մեջ, տեղական բնակչությունն անմիջականորեն շահագրգռված է (հիվանդանոցներ, դպրոցներ, ճանապարհի շինարարություն և այլն):

Մեր տնտեսության տեխնիկական մակարդակի բարձրացման, բնակչության քաղաքային և հասարակական բարեկարգության և բարեկեցության մեջ, մեր փոխառությունների դերն ավելի ցայտուն կերպով ի հայտ կգա այն դեպքում, յերբ բնակչությունը հնարավորություն կստանա իրագործելու ավելի շատ և ավելի կարևոր տնտեսական միջոցառումներն ու տեղական շինարարությունը, ի հաշիվ խորհրդային փոխառությունների գծով հավաքված միջոցների:

Պետական վարկային գործառնությունների կապն աշխատավոր բնակչության անմիջական շահի հետ, կհայտնվի լրիվ ակնհայտությամբ:

Այդ նպատակով և սահմանված է մի շարք խորհրդային փոխառությունների նկատմամբ մասհանում, տեղական շինարարության համար:

Հնգամյակի 3-րդ վճռական տարվա նոր փոխառությամբ, այդ մասհանումները կազմում են. քաղաքային և քաղաքատիպ խորհուրդների բյուջեների համար մասհանվում են տվյալ քաղաքի և քաղաքատիպ վայրի բանվորների ու ծառայողների մեջ տեղավորված փոխառության ընդհանուր գումարի յուրաքանչյուր մեկ ռուբլուց միայն 15 կոպեկ, իսկ գյուղական խորհուրդների

բյուջեյի համար մասհանվում է յերկու անգամ ավելի, այսինքն՝ տվյալ գյուղի գյուղական բնակչության մեջ տեղավորված փոխառության ընդհանուր գումարի յուրաքանչյուր ռուբլուց՝ 30 կոպեկ:

Բացի դրանից, շրջանային բյուջեյին մաս հանվում է, համապատասխան տերիտորիայի գյուղացիության մեջ տեղավորված փոխառության ընդհանուր գումարից ևս 20 կոպեկ: Անգամ փոքր կասկածի չի յենթարկվում, վոր հնգամյակի 3-րդ վճռական տարվա փոխառության այդ պայմանը պետք է շահագրգռի տեղական հասարակությանը և ոժանդակի փոխառության հաջող տարածմանը:

Յուրաքանչյուր բանվոր, աշխատավոր և գյուղացի պետք է գիտակցի, վոր փոխառության ձեռք բերման մեջ նրա անձնական մասնակցությունից և նմանապես ամբողջ կոլեկտիվի մասնակցության աստիճանից, վորին պատկանում է տվյալ աշխատավորը, կախված է ֆաբրիկաների, գործարանների, դպրոցների, հիվանդանոցների, խորհրդային տնտեսությունների կառուցման նախագծված ծրագրի իրականացումը, թե ամբողջ խորհրդային միությունում, թե այն վայրում, ուր բնակվում է տվյալ աշխատավորը:

ՓՈԽԱՌՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳՆ ՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

ԲԱԺԱՆԵԳՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԵՐԸ

Քաղաքային բնակչության մեջ, «Հնգամյակը չորս տարում» փոխառության 3-րդ. մասի պարտատոմսերը տեղավորման կամպանիան սկսվում է 1931 թ. հունիսի 15-ից: Բաժանեգրության կամպանիայի ավարտման պաշտոնական ժամկետն է 1931 թ. 1/IX, իսկ գյուղական

բնակչության մեջ, բաժնեգրությունն սկսվում է շրջգործկոմների կողմից սահմանված ժամկետներում, կապված գյուղատնտեսական մթերումների համար տրվող կամպանիայի ժամկետների հետ:

ԲԱԺՆԵԳՐՈՒԹՅԱՆ ՁԵՎԸ

Մասսայական փոխառությունների իրացման անցյալ կամպանիաների օրինակով «Հնգամյակի 3-րդ վճռական տարվա» փոխառության առաջիկա տարածումն անց է կացվելու, թե կոլեկտիվ ձևով, թե անհատական բաժնեգրության, ինչպես և պարտատոմսերի կանխիկ վաճառքի ճանապարհով:

ԿՈԼԵԿՏԻՎ ԲԱԺՆԵԳՐՈՒԹՅՈՒՆ.— Ընդգրկում է քաղաքային պրոլետարիատի, պետական հիմնարկների, կոոպերատիվների և հասարակական կազմակերպությունների ծառայողների կազմակերպված կադրերն ու կոլեկտիվացման ընթարկված գյուղի լայն զանգվածները: Կոլեկտիվ բաժնեգրությունը պիտի տարվի և աշխատավորության անկազմակերպ մասի, նաև նրանց խնամքի տակ գտնվողների մեջ, որի համար պետք է օգտագործվեն նրանց միավորող հասարակական և կենցաղային բոլոր ձևերը: Փոխառության կոլեկտիվ բաժնեգրությանը մասնակցելու իրավունքով օգտվում են բնակչության հետևյալ խմբերը՝

ա) Բանվորները և ծառայողները՝ իրենց հիմնարկների, ձեռնարկների և կազմակերպությունների միջոցով:

բ) Բանվորա-գյուղացիական կարմիր բանակի, միացյալ պետքաղվարչության և պահակային զորքերի մարմինների, հիմնարկների և մասերի անձնական կազմը:

գ) Արտելների և արհեստագործական կոոպերատիվների մեջ կազմակերպված տնայնագործները՝ իրենց կոոպերատիվ միավորումների միջոցով:

դ) Սովորողները՝ իրենց ուսումնական ձեռնարկի միջոցով:

ե) Պետական թոշակ ստացող անձինք՝ թոշակը վճարող հիմնարկի միջոցով (ապահովական գանձարկղ, խնայողական դրամարկղ և այլն):

զ) Ազատ զբաղմունքի տեր անձինք՝ իրենց միավորող կազմակերպությունների միջոցով:

է) Ընտրական իրավունքներով օգտվող քաղաքային անկազմակերպ բնակչությունը՝ բնակարանային ընկերությունների, տրեստների, բնակչինկոոպների, նաև տնային վարչությունների միջոցով:

Աշխատավորների կազմակերպված մասի, կոլեկտիվ կերպով, բաժնեգրությունը կատարվում է հիմնարկ-ձեռնարկներին, բանակի և նավատորմիղի մասերի կազմակերպություններին, դպրոցներին, տնայնագործների միավորումներին, սովխոզներին և կոլխոզներին կից, մշտական կամ ժամանակավոր օժանդակող հանձնաժողովների միջոցով, իսկ ազգաբնակչության անկազմակերպ մասի մեջ, հատուկ լիազորների միջոցով:

Նման լիազորները, չհամայնացված բնակֆոնդի տներում ապրող քաղաքային անկազմակերպ բնակչության մեջ բաժնեգրությունը անցկացնելու համար, ընտրվում են տեղական խորհուրդների սեկցիաների կողմից, իսկ մասնավոր բնակարաններում ապրողների մեջ՝ բնակիչների ընդհանուր ժողովի կողմից:

Ըստ կոլեկտիվ բաժնեգրության, փոխառության վճարումների համար տրվում է տարկետում, այն հաշվով, վերջնական պարտ [illegible] րում կատարվի 1932 թվի հ [illegible]

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0928274

363-1931 թ. 363

II
28924

1931 թվի ֆինանսական պլ[...] խատեսում է հնգամյակի 3-րդ վ[...] խառության յեկամուտը, վորով [...] մար բոլոր տարիներում տրված բաժ[...] ների մուծումները պիտի կազմակե[...] պեսզի ապահովվի նախադծված յեկամտի մուտքը:

Յելնելով այդ նպատակներից, կոլեկտիվ բաժնեգրության կամպանիայի անցկացումը պիտի տարվի այնպես, վորպեսզի բաժնեգրությունն ավարտվի առ մեկն օգոստոսի, իսկ առաջին մուծումը կատարվի ի հաշիվ այդ ամսվա առաջին կիսամյակի աշխատավարձի:

Այդ դեպքում, մաս-մաս վճարումները մարելու շրջանը կկազմի 10 ամիս:

Այն կոլեկտիվները, վորոնք առաջին մուծումը կըկատարեն ցույց տված ժամկետից առաջ, դրանով հենց կիջեցնեն, յուրաքանչյուր մաս-մաս վճարման, գումարի չափը և կազատվեն ավելի յերկար տարիներում: Կոլեկտիվ բաժնեգրությամբ, մաս-մաս վճարումների մարումն կատարվելու յե հավասարաչափ պահումների, կամ մուծումների միջոցով, մեկ, կամ կես ամսվա վճարման չափով:

ՓՈԽԱՌՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՄՊԱՆԻԱՆ ՊԻՏԻ ԸՆԹԱՆԱ ԼՐԻՎ ՅԵՎ ԽԻՍՏ ԿԱՄԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ ՅԵՎ ՊԻՏԻ ՀԵՆՎԻ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԳԻՏԱԿԻՑ ԱԿՏԻՎՈՒԹՅԱՆ ՎՐԱ, ՎՈՐԳԻՍԻՆ ՈՒՂՂՎԱԾ Է ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ԾԱՎԱԼՄԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՐՁԱԿՄԱՆ ՊԼԱՆՆԵՐԻՆ ՈԺԱՆԴԱԿԵԼՈՒ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՔԻ ԿԱՌՈՒՑՈՒՄՆ ԱՎԱՐՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ:

Գլավլիտ 3420 — Պատվեր 6614 (բ) Տիրաժ 1500

Պետհրատի տպարան Յերևան